



**Universitat de les
Illes Balears**

Facultat d'Educació

Memòria del Treball de Fi de Grau

La utilitat de l'inútil.

Aprenentatge interdisciplinari entre les àrees d'educació física, música i plàstica

Ariadna Bacigalupe Coli

Grau d'Educació Primària

Any acadèmic 2020-21

Treball tutelat per Pere Antoni Borràs Rotger

Departament de Pedagogia i Didàctiques Específiques

S'autoritza la Universitat a incloure aquest treball en el Repositori Institucional per a la seva consulta en accés obert i difusió en línia, amb finalitats exclusivament acadèmiques i d'investigació	Autor		Tutor	
	Sí	No	Sí	No
	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

Paraules clau del treball: interdisciplinari, educació física, música, plàstica, educació primària.

Resum

Aquest treball es centra en l'aprenentatge interdisciplinar entre les àrees d'educació física, música i plàstica. A partir de la recerca bibliogràfica s'investiga el terme d'interdisciplina i les evidències de la importància d'aquestes tres àrees. Tot seguit es planteja una recerca empírica a partir d'un qüestionari adreçat a docents i famílies per conèixer el seu punt de vista en aquest àmbit. I finalment, es presenta una proposta interdisciplinar entre aquestes tres àrees que es pugui tenir de referència i desenvolupar-la a una aula real en un futur.

Paraules clau: Interdisciplinar, educació física, música, plàstica, educació primària.

Abstract

This paperwork focus on the interdisciplinary acknowledgement between the physical education, music, and art areas. On the basis of the bibliographic research, exposes the 'interdisciplinar' term and the evidences of the importance of these three areas. Furthermore, presents an empirical research with a test for teachers and families to know their point of view on this item. Finally, introduces an interdisciplinary proposal between these three areas that can be a reference and develop it into an actual classroom in the future.

Key words: Interdisciplinary, physical education, music, art, primary education.

ÍNDEX

<i>Introducció</i>	6
--------------------------	---

Marc teòric

1. <i>Concepte d'interdisciplinari:</i>	8
2. <i>Beneficis</i>	10

Bloc empíric

1. <i>Metodologia</i>	12
2. <i>Preguntes i hipòtesis de resposta</i>	13
2.1 Valoració de les assignatures a educació primària:	13
2.2 Formació docent i qualitat ensenyament:	14
2.3 Interdisciplinarietat a l'escola:.....	14
3. <i>Anàlisi dels resultats</i>	15
3.1 Valoració de les assignatures d'educació primària.....	15
3.2 Formació docent i qualitat d'ensenyament	20
3.3 Interdisciplinarietat a l'escola.....	23
4. <i>Valoració crítica</i>	25
4.1 Valoració de les assignatures d'educació primària.....	25
4.2 Formació docent i qualitat ensenyament	27
4.3 Interdisciplinarietat a l'escola.....	27
5. <i>Conclusió</i>	28

Proposta didàctica

1. <i>Introducció:</i>	30
2. <i>Objectius:</i>	30
3. <i>Continguts:</i>	31
4. <i>Competències:</i>	31
5. <i>Metodologia:</i>	31
6. <i>Recursos materials i espacials:</i>	31
7. <i>Temporalització:</i>	32
<i>Bibliografia</i>	44

Introducció

L'elecció del tema del TFG ha estat motivada pel descobriment que vaig fer durant l'estiu d'un conte infantil *La platja dels inútils*, d'Alex Nogués. Parla de les persones inútils, fent referència a les persones que destaquen en plàstica, música i educació física. Amb aquest conte es fa crítica de la visió d'aquestes tres àrees dins la societat i el poc valor que se'ls dona, denominant *Inútil* a la gent que s'hi dedica, o s'hi vol dedicar.

A més, durant les pràctiques he pogut veure aquest problema dins l'educació, i crec que és important intentar fer un canvi de paradigma i posar en valor aquestes tres àrees a l'educació d'infants i joves per tal de canviar la visió que se'n té dins la societat.

Amb l'elaboració d'aquest treball vull desenvolupar una recerca sobre per què aquestes assignatures haurien de ser les principals, o haurien de tenir més pes en el currículum de primària; veure quin és el punt de vista de les famílies i els docents i finalment realitzar una proposta didàctica interdisciplinària entre les àrees d'educació física, música i plàstica, per tal de desenvolupar-la en un futur a les aules.

Per aquest motiu aquest treball estarà dividit en tres parts diferenciades: la recerca d'informació sobre el tema, la realització d'una enquesta per tal de treure la visió de famílies i docents sobre aquestes tres àrees, i una proposta d'intervenció interdisciplinària.

Els meus objectius amb el treball són:

- Fer una recerca sobre les evidències de la importància d'aquestes tres àrees a l'educació.
- Justificar la necessitat del canvi en la visió d'aquestes tres àrees dins el context educatiu i social.
- Dissenyar una proposta interdisciplinària d'intervenció.

El treball es dividirà en tres parts: la part teòrica, la part empírica i la proposta didàctica.

- **Part teòrica:** la duré a terme a partir de les lectures i articles destacats a la bibliografia.
- **Part empírica:** la duré a terme a partir de la realització i anàlisi d'un qüestionari en línia. Aquest està dividit en dues seccions, una destinada a docents i l'altra a familiars. La part de docents consta de 9 preguntes de tipologia de resposta sí /no/indiferent; i la part de famílies consta de 8 preguntes amb la mateixa tipologia de resposta, menys les dues primeres que pretenen recollir informació a partir de caselles amb diferents respostes, i així recollir informació de manera més concreta. Amb aquest formulari, en un principi pretenia tenir una mostra de màxim 100 persones, però el qüestionari s'ha

fet amb un gran ressò i ha arribat molt més enllà del que m'esperava. Vaig decidir tancar el qüestionari a les 432 respostes, ja que ja tenia un gran nombre de mostres per poder analitzar.

- **Proposta didàctica:** la duré a terme com a proposta interdisciplinària a partir d'aquestes tres àrees i, tot i que no la pugui posar en pràctica per falta de temps en el centre de pràctiques, inclouré activitats que he pogut dur a terme durant aquest període i que sé que poden funcionar.

Marc teòric

1. Concepte d'interdisciplinari:

El concepte interdisciplinari és un concepte antic, tot i que fa pocs anys va aparèixer com innovació educativa i, per consegüent, ha adquirit una gran importància en l'educació actual. Va sorgir després del 68 francès, i ha estat en l'era postmoderna que ha tornat a adquirir una gran importància, per tal de fer front a la problemàtica de l'educació actual. En els darrers anys han aparegut modalitats diferents de les que caracteritzaven aquest moviment ens els seus inicis. La primera versió de l'interdisciplina sorgí arran de les protestes universitàries dels anys 60 i 70 a Europa, i pretenien demostrar que el coneixement implica la unió i el lligam de diverses disciplines. Així trobam dues grans línies epistemològiques, la teoria de Marx i la de Piaget, que demostren la necessitat, i els avantatges de l'interdisciplinari.

El marxisme apel·la a la totalitat, en la unió de totes les disciplines: art, facultat i ciència (Zagalaz, Ayala, i Coves, 2007), per aconseguir un coneixement total. S'han d'ajuntar els objectes i fets de cada una de les ciències per configurar un coneixement de la totalitat. Per altra banda, Piaget defensa que les estructures lògiques que organitzen el coneixement de totes les disciplines són comunes. Només hi ha una intel·ligència per treballar qualsevol de les ciències, de manera que totes les ciències produeixen anàlisis amb les mateixes estructures cognitives. (Follari, 2007)

Avui en dia quan es parla d'interdisciplinari es fa referència, de manera popular, a la unió de les diferents disciplines i la recuperació de la idea d'unitat. Però en aquest cas és una definició bastant semblant al concepte de multidisciplinari de Zagalaz, et al., (2007) que la defineixen com una acció que abraça o afecta diverses disciplines, un treball de conjunt i que pretén donar un aspecte globalitzador. Per això és important emfatitzar la diferència entre el concepte de multidisciplinari i interdisciplinari. Follari (2007) entén la interdisciplina com una integració, és a dir, la capacitat de produir un discurs que inclogui els aspectes metodològics de les diferents disciplines, però de manera diferent; s'han de promoure coses que abans no hi eren.

A més, afegim que la interdisciplina no és la recuperació d'una unitat, ja que aquesta unitat no ha existit mai. Les ciències s'han construït de manera diferenciada, tot i que totes tenen un punt de partida comú, la filosofia. La divisió de les ciències és la única manera de poder treballar-les de manera determinada, aprofundir-hi i explicar-les. Per la qual cosa el que tenim no són parts d'una unitat, són desenvolupaments diferenciats, independents entre si.

Boix (2016) defensa que els individus han d'aprendre primer conceptes aïllats de les disciplines escollides. Després, els alumnes són capaços d'integrar els coneixements de les disciplines al voltant d'un tema central i més abstracte. I, en una darrera fase, els alumnes construeixen una estructura de coneixement global de major complexitat i abstracció que pot aplicar-se a nous temes interdisciplinaris.

Pel que fa a la qüestió curricular, Follari (2007) comenta que no podem pensar en el currículum només en termes interdisciplinaris, ja que l'interdisciplinari no substitueix les disciplines sinó que les suposa. En canvi Bueno (2017) creu que els currículums ho compartimenten tot, però la vida no és compartimentada, mai feim les coses aïllades de la resta del món. A més, proposa que s'hauria de fer un aprenentatge més contextualitzat o més transversal, ja que per adquirir bé un aprenentatge ha d'estar situat en un context que n'impliqui molts d'altres. Com més zones del cervell connecti qualsevol aprenentatge, es recorda millor i es pot emprar amb més eficiència. S'ha de produir una flexibilització dels horaris, mesclant les àrees i mesclant els mestres i alumnes i treballar de forma paral·lela.

És important parlar de la codocència, és a dir, l'actuació de dos o més docents en un procés d'ensenyament col·laboratiu, destinat a un únic grup d'estudiants, en un mateix espai i temps, amb la intenció de facilitar l'aprenentatge de continguts que no s'haurien pogut treballar de manera individual. A més, la presència de més d'un docent afavoreix el pas de l'educació industrial a l'educació artesanal centrada en l'alumne, a la vegada que ajuda al creixement professional dels docents que adquireixen noves estratègies, aprenen com aplicar-les i incrementen la seva satisfacció professional. (Folch, Córdoba, i Ribalta, 2020, p. 614)

No hi ha persona que per si mateixa sigui portadora de la interdisciplinarietat, cada professional aporta una part de coneixement que els altres docents no tenen. Quan només hi treballa una persona, per molt que intenti transmetre les altres disciplines, acaba posicionant-se de manera inconscient cap a la seva pròpia disciplina. (Follari, 2007)

2. Beneficis

Una gran majoria de famílies i mestres tenen molt assumit que hi ha assignatures de primera divisió (troncals): *matemàtiques, llengua, ciències socials, ciències naturals i anglès*; i altres de segona divisió (específiques): *educació física, plàstica i música* (De las Heras, 2016). Hi ha persones que creuen que aquestes darreres, només serveixen per omplir el currículum del sistema, però en realitat ajuden moltíssim en el desenvolupament integral dels estudiants, i presenten molts avantatges que és important tenir en compte.

- Educació Física:

L'educació física repercuteix de manera positiva a la nostra salut, i presenta nombrosos beneficis físics i mentals: millora el sistema cardiovascular i immunitari, regula els nivells de sucre a la sang, redueix l'obesitat i enforteix els ossos, es relaciona amb l'estat d'ànim i la motivació. A més, l'activitat física genera neurotransmissors com la serotonina, la noradrenalina i la dopamina, que milloren els estats d'alerta, l'atenció i la motivació (De las Heras, 2016).

L'educació física requereix coordinació de moviments però a la vegada exigeix aprendre a seqüenciar-los. Quan fas qualsevol activitat física se necessita una seqüència dels moviments. Aquest aprenentatge és el mateix que, posteriorment, ens permet seqüenciar qualsevol activitat de la nostra vida. A partir de l'exercici físic entrenam parts del cervell que seran clau per llegir, escriure o qualsevol activitat intel·lectual. També fa que les neurones puguin establir més fàcilment connexions entre elles i el rendiment dels infants en les proves cognitives és millor després de les sessions d'Educació Física. (Bueno, 2017)

- Música:

La música es pot considerar com una gimnàstica cerebral i és de les poques activitats que activen el cervell simultàniament. Caldria aprendre música a tots els nivells, no només escoltant-la, sinó també tocant instruments o cantant. La música permet activar les emocions i aquestes faciliten qualsevol aprenentatge, per la qual cosa aprendre idiomes cantat, ballant i jugant, és la millor manera d'aprendre'ls (Bueno, 2017).

Quan parlem de música, feim referència també a la perspectiva emocional. Escoltam música perquè estimula el sistema de recompensa cerebral associada amb la dopamina que ens fa sentir bé. Des de la perspectiva cognitiva, és millor practicar la música, i no només escoltar-la. Quan tocam un instrument musical s'activen de manera simultània nombroses àrees del nostre cervell (de las Heras, 2016).

A més, la música afavoreix la sensibilitat i la creativitat dels infants, aprenent noves formes d'expressió, ja que la podem considerar com un altre llenguatge d'expressió i aprenentatge, alhora que es perfeccionen els sentits a través de l'escolta i les habilitats motrius en tocar un instrument, afavoreix l'optimisme i pot canviar l'estat d'ànim i benestar dels alumnes (Musikum, 2015)

- Plàstica:

Segons afirma Bueno, la manipulació manual fina repercuteix positivament sobre les zones que controlen el llenguatge, ja que s'utilitzen les mateixes xarxes neurals. Els infants necessiten treballar la manipulació manual ja que afavoreix el control motor de les mans i del desenvolupament del llenguatge, les manualitats estimulen la creativitat i la llengua és intrínsecament creativa. Les arts plàstiques milloren les habilitats socials, potencien l'abstracció mental i milloren el control emocional i la presa de decisions. Veure i generar art activa totes les zones del cervell i cada vegada que les activam estam fent una espècie de gimnàstica neuronal. (Bueno, 2017)

La plàstica afavoreix la presa de decisions i fomenta la iniciativa i el pensament pràctic, afavoreix la creativitat i la imaginació, potencia una autoestima equilibrada, es treballa en equip i potencia la comunicació, i beneficia la memòria. (Musikum, 2015)

Bloc empíric

1. Metodologia

A partir d'aquest bloc es vol extreure informació de la concepció, l'aplicació dins les aules i la valoració que es té de les assignatures a l'escola, per part de famílies i docents, i relacionar-ho amb el que dicta el currículum. La raó d'haver escollit aquest mètode és perquè permet observar i analitzar tres punts de vista diferents, i contrastar així la informació per veure si hi ha una concordança entre les diferents perspectives o si, al contrari, divergeixen entre elles.

Pel que fa a l'elecció dels col·lectius d'investigació escollits, mantenen una relació estreta amb l'educació primària i és la font més directa per obtenir informació sobre el tema. Així, s'ha escollit el col·lectiu de docents i el col·lectiu de famílies.

Per poder realitzar un anàlisi més profund i anar fent comparacions dins del mateix col·lectiu, s'ha duit a terme una subdivisió interna en el bloc dels docents en vuit subgrups, en funció del tipus de docència que duen a terme:

- **Tutoria**, on s'inclouen els docents que duen a terme la majoria de les assignatures troncales al grup-classe de referència;
- **Especialitat**, on s'inclouen els docents que han estat formats en *Audició i Llenguatge, Educació Física, Educació Musical i Artística, Llengua Estrangera (Anglès) i/o Suport Educatiu*;
- **Plàstica**, on s'inclouen els docents que només duen a terme l'assignatura de plàstica;
- **Tutoria-Especialitat-Plàstica**, on s'inclouen docents que duen a terme la majoria de les assignatures troncales, alguna de les especialitats esmentades anteriorment i plàstica;
- **Tutoria-Plàstica**, on s'inclouen docents que duen a terme la majoria de les assignatures troncales i plàstica;
- **Especialitat-Plàstica**, on s'inclouen docents que duen a terme alguna de les especialitats esmentades anteriorment i plàstica;
- **Altres**, on s'inclouen altres tipus de docents, que la majoria no són de primària.

El bloc de famílies s'ha subdividit en quatre grups diferents, en funció de l'edat dels infants. Tot i que en el currículum només es contemplen dos cicles a primària, la divisió que s'ha fet al qüestionari és diferent ja que els infants estan agrupats cada dos cursos i no cada tres. El motiu és poder veure de manera més clara les diferències entre els grups d'edat i comparar les respostes de cada grup. La subdivisió s'ha fet amb els següents grups d'edat:

- **Primer i Segon**, 6-8 anys;
- **Tercer i Quart**, 8-10 anys;
- **Cinquè i Sisè**, 10-12 anys;
- **Altres**, l'edat d'aquests és variada i s'abraça entre els primers cursos d'infantil fins a persones que estan estudiant Educació Secundària o fins i tot un Grau Universitari.

La tipologia de preguntes és diferent per als dos col·lectius, ja que estan adaptades al tipus de col·lectiu al qual van dirigides. Per a les famílies les preguntes són senzilles i relacionades amb la seva experiència educativa a través dels fills i filles; per tant, no es pretén tenir unes respostes fonamentades amb cap tipus de teoria, sinó simplement amb la seva experiència. Per als docents les preguntes són més tècniques i estan relacionades amb la seva pròpia experiència i, en aquest cas, també amb la seva formació teòrica; per la qual cosa, es pretén obtenir una resposta fonamentada amb la teoria i la seva experiència dins les aules. En algunes preguntes també cercaré fonamentació amb el currículum, per tal de veure què en diu la normativa respecte als temes proposats, ja que moltes vegades divergeix de la visió dels docents.

2. Preguntes i hipòtesis de resposta

Les preguntes d'ambdós col·lectius, famílies i docents, segueixen una mateixa estructura temàtica. Totes estan dividides en tres gran blocs temàtics: valoració de les assignatures a educació primària; formació dels docents i qualitat de l'ensenyament; i finalment, només per la branca dels docents, la interdisciplinarietat. Cada bloc està dividit novament en subtemes que segueixen una mateixa línia temàtica de preguntes i les seves corresponents hipòtesis.

2.1 Valoració de les assignatures a educació primària:

Aquest bloc està dividit en els següents subtemes i les seves corresponents preguntes:

- **Importància de les assignatures:**
 - Quines són les assignatures més importants, i que per tant haurien de tenir més presència a l'educació dels infants i joves? (famílies)
 - Han de tenir més importància, més de la que tenen actualment, en el dia a dia educatiu dels alumnes? (mestres)
- **Rellevància de les assignatures:**
 - Quines creus que són les assignatures que més ajuden als infants i joves a aprendre? / Es pot aprendre a partir d'aquestes àrees o són moments de tranquil·litat i desconexió pels infants. (famílies)

- Aquestes assignatures són necessàries per a l'educació dels infants i joves? (mestres)
- Sessions d'avaluació:
 - Tenen el mateix pes a les juntes d'avaluació que la resta d'assignatures? (mestres)
 - Poden passar de curs infants que no tenen assolit el nivell mínim d'aquestes tres àrees?/ S'hauria de fer un canvi en la visió de les alumnes que destaquen en aquestes tres àrees i no destaquen en les altres assignatures? (famílies)
 - Creus que la plàstica, música i educació física són assignatures de segona categoria? (famílies)

2.2 Formació docent i qualitat ensenyament:

Aquest bloc està dividit en els següents subtemes i les seves corresponents preguntes:

- Horari lectiu:
 - Les hores d'especialitat i plàstica són suficients a les aules de primària? (mestres)
 - Trobes que el temps que es dedica a l'escola a aquestes àrees és suficient? (famílies)
 - Quin interès tenen les alumnes cap a aquestes assignatures? (mestres)
- Formació i pràctica docent:
 - Has rebut formació prèvia per poder impartir aquesta assignatura (Especialitat i/o plàstica)? (mestres)
 - La formació dels mestres és adequada per impartir les classes d'aquestes tres assignatures? (mestres)
 - El temps que s'hi dedica és de qualitat i per tant enriquidor? (famílies)

2.3 Interdisciplinarietat a l'escola:

- Formació globalitzadora/possibilitat interdisciplinar:
 - Creus que és possible una docència interdisciplinar amb aquestes tres àrees? / Hi hauria d'haver una formació de totes les mestres en aquestes tres àrees? (mestres)

3. Anàlisi dels resultats

3.1 Valoració de les assignatures d'educació primària

Per poder tenir una idea general de la valoració d'aquestes assignatures dins del sistema educatiu i per part de la comunitat educativa ens hem centrat en tres aspectes que ens poden donar aquesta valoració global de les àrees. Per una banda, la importància que tenen aquestes assignatures dins el context educatiu dels infants i joves; per l'altra, la seva rellevància; i finalment, la valoració numèrica o avaluació acadèmica que es fa d'aquestes.

Hem demanat als mestres quin és el grau d'interès dels alumnes cap a aquestes assignatures, i el resultat majoritari ha estat un nivell alt d'interès (62%). De totes maneres un 31% de les respostes eren un nivell mitjà i finalment un 2% un nivell baix. Per la qual cosa, podem veure com el nivell d'interès dels alumnes cap a aquestes assignatures és alt i són assignatures que els agraden bastant.

3.1.1 Importància de les assignatures

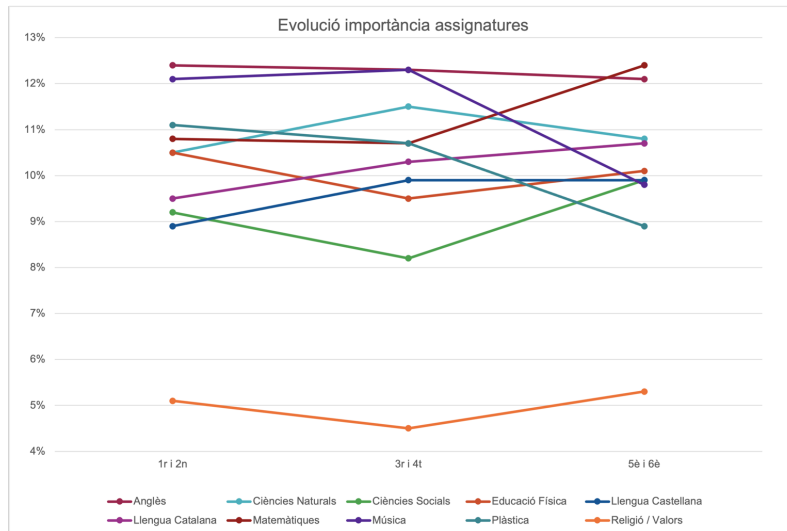
La valoració en referència a la importància de les assignatures per part de les famílies de primària ens permet dividir-les en quatre grups, en funció de la importància que tenen dins l'educació dels seus fills i filles. En un primer estadi, ens trobam les matemàtiques i la música, amb molt poca diferència. A continuació, hi trobam, les ciències naturals, l'anglès, la plàstica i l'educació física. En un tercer estadi, hi tenim les ciències socials i les llengües. Finalment hi trobam valors/religió.

Una vegada analitzam de manera aïllada cada grup de famílies, podem observar que la tipologia de respostes és bastant diferent, i la posició de les assignatures va variant de manera notable en funció de l'edat dels infants.

Les famílies de primer i segon, col·loquen en un primer estadi l'anglès i la música. En un segon estadi, la plàstica, les matemàtiques, les ciències naturals i l'educació física. En el tercer, hi trobam la llengua catalana, les ciències socials i la llengua castellana. I en el darrer estadi hi trobam valors/religió.

El resultat en les famílies de tercer i quart presenta un patró una mica diferent. Per una banda es mantenen al capdavant l'anglès i la música, amb la mateixa valoració. A continuació, l'ordre varia ja que hi trobam les ciències naturals, les matemàtiques i la plàstica (mateixa valoració), les llengües, l'educació física i les ciències socials. Religió/valors, es manté en la darrera posició amb molta diferència de les altres.

Amb les famílies de cinquè i sisè és amb les que trobam més diferències respecte de les altres. Al capdavant hi trobam matemàtiques i anglès. A bastanta diferència hi trobam les ciències naturals i la llengua catalana. En un tercer estadi hi trobam bastant igualades l'educació física, les ciències socials, la llengua castellana i música. Finalment hi trobam la plàstica i a molta diferència valors/religió.



Tot i que el meu objectiu era recollir l'experiència dins l'educació primària, voldria afegir el punt de vista de les altres famílies que no estan dins del bloc de primària, ja que la majoria són de cursos posteriors i permeten una visió més profunda pel que fa a l'evolució de la valoració de les assignatures més enllà dels cursos de primària. Així, les capdavanteres són l'anglès i les matemàtiques. En un segon estadi trobam l'educació física, la música i la plàstica. A continuació les llengües, les ciències naturals i socials. I finalment valors/religió.

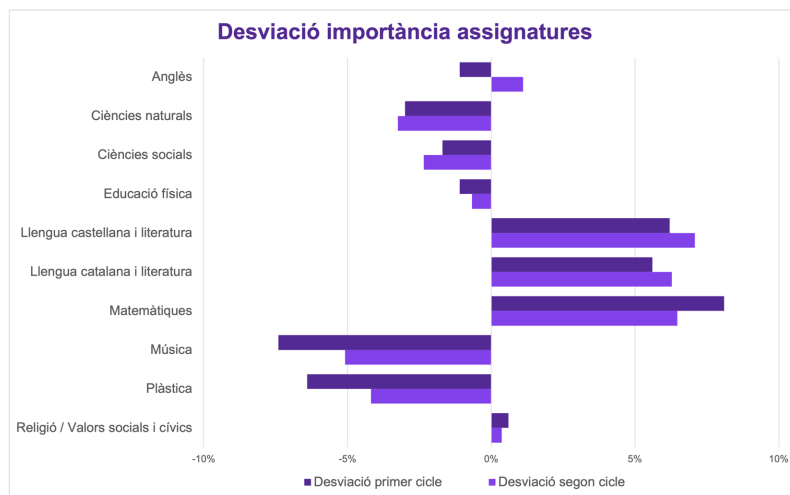
En referència als docents, no ens centram en quines són les assignatures més importants ja que no seria un criteri objectiu, sinó en saber si la importància que tenen es correspon amb la que han de tenir. Davant la pregunta formulada, un 91% de les respostes defensen que Educació Física, Plàstica i Música han de tenir més importància dins les aules de primària. Aquest resultat es manté estable en els diferents grups de mestres, per la qual cosa no farem esment de cada grup de manera fragmentada.

Per acabar aquest bloc, cal analitzar també el currículum de primària. En l'annex 6 s'especifica la càrrega horària de cada assignatura. Si entenem que la quantitat d'hores que s'assignen a cada assignatura està relacionada amb la importància que té dins del currículum, podem extreure algunes conclusions.

D'aquesta manera, podem analitzar la desviació que hi ha entre la importància de les assignatures segons el currículum i el que troben les famílies. Així, hem obtingut que és el que està més sobrevalorat o infravalorat pel currículum en funció del que esperen les famílies.

En el currículum de primer cicle se sobrevaloren les llengües catalana i castellana, les matemàtiques i la religió/valors respecte del que opinen les famílies. En canvi, s'infravalora de manera destacada la música i la plàstica i, en un segon pla, les ciències naturals, les ciències socials, l'educació física i l'anglès.

Pel que fa al currículum de segon cicle, se segueixen sobrevalorant les llengües, les matemàtiques i la religió/alternativa però s'hi afegeix la llengua estrangera, l'anglès. En canvi, s'infravaloren, en menor mesura que en el primer cicle, la música i la plàstica, les ciències i l'educació física.



Pel que fa al col·lectiu docent, també reclamen més importància de les assignatures específiques dins del currículum, ja que les hores d'aquestes són insuficients. Ens trobam amb 5 hores setmanals d'educació artística, les quals s'han de dividir en plàstica i música, i per altra banda, 5 hores setmanals d'educació física.

3.1.2 Rellevància de les assignatures

Les famílies acostumen a determinar si una assignatura és necessària dins l'educació primària en funció de la importància que consideren que té en el futur dels infants. Però la seva importància va molt més enllà, hauria d'estar determinada en funció de la rellevància que té dins les aules, i de la manera que afavoreix l'aprenentatge dels infants.

Malgrat una assignatura per si sola no pot ser facilitadora d'aprenentatge, ja que depèn més de la metodologia que de l'assignatura en si, s'ha enfocat la pregunta d'aquesta manera perquè les

famílies no hagin d'entrar dins el debat de les metodologies i determinin quines són les assignatures amb les quals veuen que els infants aprenen amb més facilitat i que els ajuden més en el seu dia a dia.

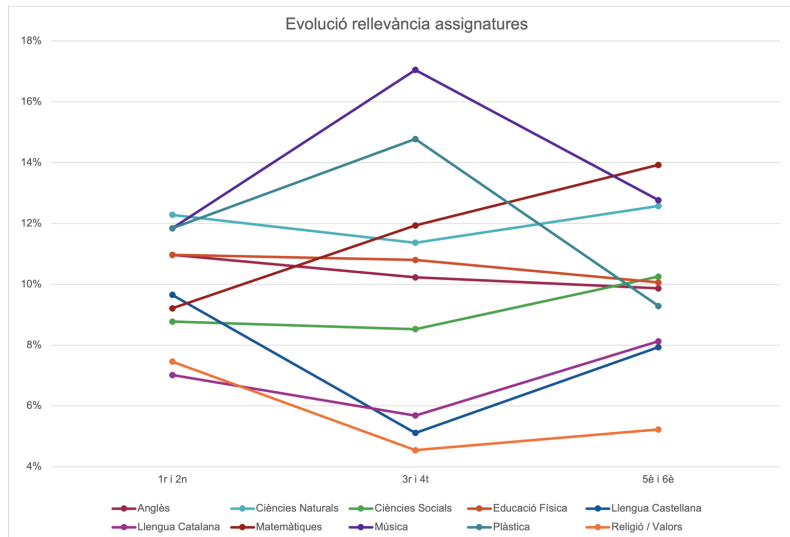
Les famílies, de manera general, creuen que les assignatures més facilitadores de l'aprenentatge són la música i seguidament les matemàtiques. Després ens trobam les ciències naturals i la plàstica. En el següent nivell, l'educació física i l'anglès seguides de les ciències socials. I en un darrer estadi les llengües i la religió/valors.

Si tornam a analitzar per cursos de manera aïllada, veiem com en funció de l'edat torna a canviar la tipologia de resposta i la posició de cada assignatura, de la mateixa manera que passava en el bloc anterior.

Les famílies de primer i segon situen al capdavant les ciències naturals, la música i la plàstica. En un segon estadi, la llengua anglesa i l'educació física. A continuació hi trobam la llengua castellana, les matemàtiques i les ciències socials. I al capdavant la religió/valors i la llengua catalana.

Pel que fa a les famílies de tercer i quart, la disposició de les assignatures és molt més extrema, ja que la distància entre unes i altres és molt més accentuada. Al capdavant hi trobam la música, seguida a molta distància de la plàstica. A continuació hi trobam les matemàtiques, les ciències naturals, l'educació física, l'anglès i les ciències socials. Finalment en el darrer estadi hi trobam les llengües i la religió/valors.

La valoració de les famílies de cinquè i sisè és diferència substancialment respecte de la valoració de les altres famílies, pel que fa a l'ordre d'importància de les assignatures. En el primer estadi hi trobam les matemàtiques, seguides de la música i les ciències naturals. En un segon estadi hi trobam les ciències socials, l'educació física, l'anglès i la plàstica. A continuació les llengües i finalment la religió/valors.



Per part del col·lectiu docent, la resposta davant la necessitat d'aquestes assignatures és unànime: el 100% de respostes determinen la seva necessitat dins l'educació primària.

3.1.3 Avaluació acadèmica i valoració numèrica

Una altra manera de veure la valoració d'aquestes assignatures dins l'educació primària és a partir de l'avaluació acadèmica, la valoració "numèrica", i del pes que tenen cada una d'aquestes en les sessions d'avaluació.

Segons el currículum, totes les assignatures tenen el mateix pes acadèmic i no n'hi ha que tinguin un percentatge més alt que les altres. Per tant, s'entén que totes són igual d'importantes a l'hora d'avaluar als infants.

Pel que fa a les famílies, els hem proposat la següent pregunta: *Creus que la plàstica, la música i l'educació física són assignatures de segona categoria?* La resposta general de les famílies ha estat en un 85% que no són assignatures de segona categoria, així mateix un 12% ha contestat que sí que ho són. D'aquesta manera és fàcil veure que per part de les famílies segueix aquesta consideració d'igualtat.

A l'hora d'avaluar als alumnes a les sessions d'avaluació totes les assignatures tenen la mateixa importància, com dicta el currículum. En analitzar els resultats de l'enquesta per part dels docents, ens trobam que els resultats no coincideixen amb la teoria, ja que no totes les assignatures tenen el mateix pes dins les sessions d'avaluació.

Tot i que pel que fa als percentatges, cada assignatura té el mateix valor numèric, les desigualtats apareixen en funció del temps que s'hi dedica. A les sessions d'avaluació es dedica gairebé tot el temps a les assignatures troncales i després el torn dels especialistes és molt banal i es passa molt per damunt.

Un 81% dels mestres creuen que no totes les assignatures tenen el mateix pes dins les juntes d'avaluació. Un 15 % troben que sí que és el mateix i un 4% no contesten. Quan analitzam de manera més profunda aquestes dades veiem que aquesta concepció no és única en el mestres especialistes, sinó que trobam percentatges molt iguals en qualsevol de les tipologies de mestres. Per això podem veure que no és qüestió que els mestres especialistes reclamin més pes en les seves assignatures dins les sessions d'avaluació, sinó que realment hi ha una desigualtat visible per tots els docents.

Un altre dels punts que es tracten al currículum és la promoció de curs. Segons aquest, els alumnes accedeixen al curs o etapa següent si han assolit el desenvolupament corresponent de les competències i el grau de maduresa adequat. També hi accedeixen sempre que els aprenentatges no assolits impedeixin seguir amb aprofundiment el nou curs o etapa o hagin esgotat la possibilitat de romandre un any més en un mateix curs. (Currículum

Malgrat a primària el fet de repetir un curs no va lligat només al nombre d'assignatures que es suspenen, ni del grau de coneixement que es té en general de totes les àrees, es tenen en compte també altres aspectes clau com són el desenvolupament emocional dels alumnes i la repercussió que tendria repetir. El fet de parlar de permanència al mateix curs ens pot ajudar a entendre la rellevància d'aquestes assignatures en el sistema educatiu. Així, els infants repeteixen si no tenen assolits certs coneixements matemàtics o lingüístics, però no repeteixen si no tenen assumides algunes capacitats artístiques o motrius.

En la mateixa línia trobam les respostes de les famílies a la pregunta: *Poden passar de curs infants que no tenen assolit el nivell mínim d'aquestes tres àrees?* Els resultats han estat més variats, i no hi ha una posició clara per part de les famílies. Un 50% de famílies creuen que han passar de curs; un 26% creuen que no poden passar de curs, i un 24%, ho troben indiferent. Si ho analitzam de manera individualitzada, podem observar que les famílies de primer i segon són les que estan més d'acord amb el fet que els infants passin de curs tot i no tenir aquestes àrees assolides (64%), en canvi, les de cinquè i sisè són les que presenten un percentatge més baix (45%).

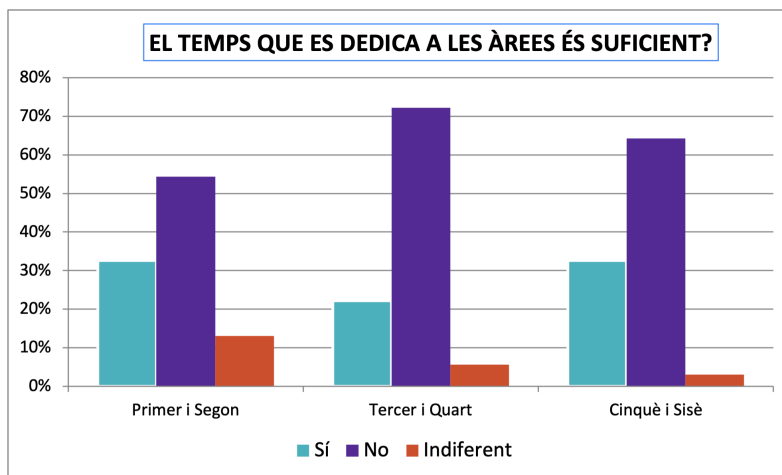
3.2 Formació docent i qualitat d'ensenyament

3.2.1 Horari lectiu:

En el currículum de primària s'estableix la distribució horària de les diferents assignatures per cicles. En funció de les respostes de famílies i docents, podem veure que opinen de la distribució horària que es fa dins del currículum de les assignatures específiques d'aquest treball.

Com ja hem comentat amb anterioritat, en el currículum s'estableixen 5 hores d'educació física per cada cicle de primària, i 5 hores d'educació artística (plàstica i música) també per repartir entre cada cicle.

Les famílies troben amb un 64% que el temps que es dedica a aquestes àrees és insuficient, un 30% creu que és suficient i un 6% ho troben indiferent. Com que els resultats són tan discordants, hem decidit analitzar més profundament els resultats i veure d'on surt aquesta diversitat.



Les famílies de primer i segon creuen en un 54% que els temps és insuficient, en un 33% que és suficient, i un 13% els és indiferent. Per altra banda, les de tercer i quart, creuen en un 72% que el temps és insuficient, en un 22% que és suficient i un 6% els és indiferent. I finalment les famílies de cinquè i sisè, el 64% troben que és insuficient, el 33% que és suficient i el 2% els és indiferent.

Pel que fa als docents ens trobam un patró bastant similar, l'11% troben que les hores d'especialitat són suficients, mentre que el 79% creuen que no ho és, i finalment el 9% restant els és indiferent.

De la mateixa manera que ho hem fet en els blocs anteriors, hem analitzat individualment els resultats, tot i que veiem que el patró és molt similar en tots els tipus de mestres, ja que en totes les respostes hi ha mínim un 75% de respostes que afirmen que les hores d'especialitat són insuficients dins les aules.

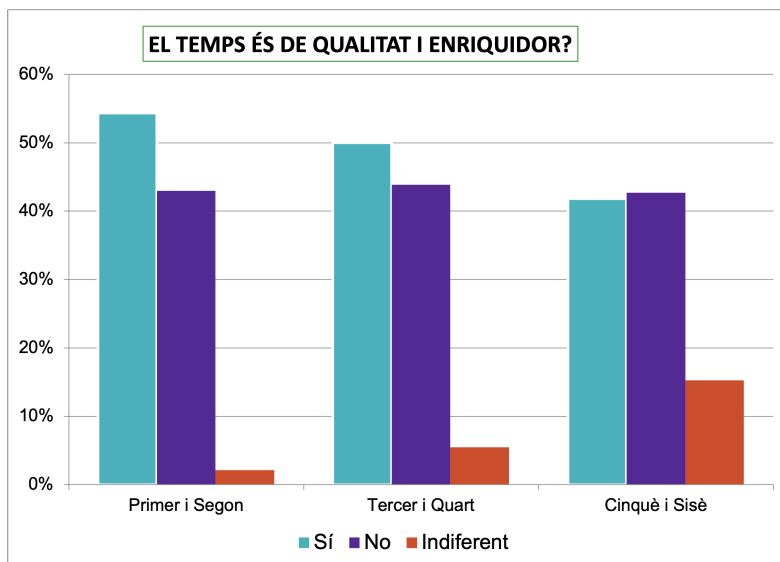
3.2.2 Formació i pràctica docent

En relació amb l'anterior bloc, hem analitzat si el temps que dediquen a les especialitats, malgrat ja hem comentat que la gran majoria troba que és insuficient, és de qualitat i enriquidor, o és més bé al contrari. Amb aquest bloc, volem veure si la formació dels docents d'aquestes

branques és adequada i per tant, si la seva pràctica docent és enriquidora per als infants. I per altra banda, també volem analitzar de quina manera s'ha duit a terme la seva formació damunt de les especialitats i si creuen que la formació ha estat suficient i estan preparats per dur a terme aquestes tasques.

Per part de les famílies no es té una clara posició en referència de si el temps dedicat a aquestes àrees és de qualitat i enriquidor, ja que un 48% de les famílies creuen que sí que ho és, i un 41% troben que no ho és.

Davant aquesta gran diferència de respostes, podem veure que realment no hi ha un consens clar, ja que a mesura que avança l'edat dels infants, disminueixen també els percentatges. En el primer cicle podem veure com un 54% de les famílies creuen que el temps dedicat és enriquidor però quan arribam a les famílies de cinquè i sisè, veim com aquest percentatge disminueix al 42% i es posa per davant, tot i que de manera no gaire significativa (43%), l'opinió contrària.

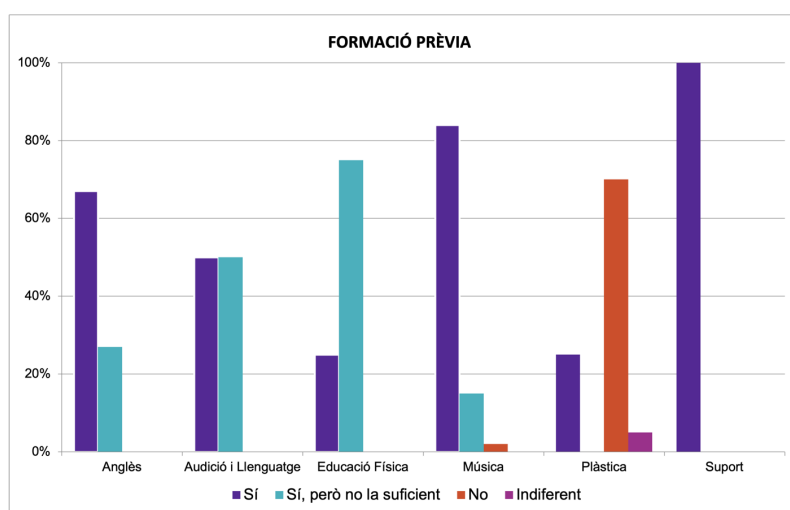


Per la branca del docents, analitzam la seva formació en funció de si han rebut formació específica per poder impartir les assignatures de plàstica o especialitats, i per altra banda i de manera més general, si la formació de tots els mestres és adequada per impartir aquestes assignatures.

En referència a la primera pregunta, només la vàrem fer a docents que imparteixen les especialitats i la plàstica, ja que el que volem analitzar és si la formació de mestres en aquestes àrees és banal o realment es fa una formació profunda i es prepara als docents del futur. El 70% dels docents troben que sí que han rebut formació, el 17% que han rebut formació però no la suficient, i finalment el 13% diuen que no han rebut formació.

És interessant analitzar quins docents es troben dins cada grup, ja que hi ha respostes de mestres de d'especialitats amb les auqels no ens hem centrat en el treball, per la qual cosa és important conèixer el punt de vista dels mestres de música, educació física i els que imparteixen plàstica.

D'aquesta manera, veim que els mestres que troben que la formació que han rebut no és suficient, són la gran majoria mestres d'educació física, tot i que també hi ha alguns mestres d'anglès i audició i llenguatge. Per altra banda, veim com els mestres que no han rebut formació són els de plàstica, on gairebé el 70% dels enquestats afirmen estar impartint les sessions sense tenir formació prèvia de l'assignatura.



Per altra banda, davant la pregunta “*La formació dels mestres és adequada per impartir les classes d’aquestes tres assignatures?*” trobam un 68% dels mestres que la formació no és adequada, el 23% troben que sí que ho és i el 9% restant troba que és indiferent.

El percentatge de mestres que troben que la formació no és adequada, en la gran majoria, són els mestres especialistes d’aquestes assignatures i els mestres d’anglès. Per la qual cosa veim com els especialistes d’aquestes àrees són conscients que la docència de les assignatures s’està duent a terme sense la formació adequada.

3.3 Interdisciplinarietat a l’escola

El darrer punt està relacionat estretament amb el punt de formació anterior i amb la tercera part del treball, la proposta didàctica. A partir de la informació extreta del qüestionari, se durà a terme una proposta interdisciplinària per reafirmar la importància d’aquestes assignatures dins les aules.

3.3.1 Formació globalitzadora/possibilitat interdisciplinària:

Per una banda, volem saber si els mestres creuen que és important fomentar una formació globalitzadora de tots els mestres, és a dir, que tinguin formació en totes les àrees, de tal manera que puguin dur a terme la docència de qualsevol d'aquestes. Amb un 81%, la majoria de respostes són positives cap a la formació globalitzadora dels mestres, mentre que un 12% torben que no s'hauria de fer i un 7% ho troben indiferent.

Per altra banda, hem demanat als mestres si creuen que és possible dur a terme una docència interdisciplinària en aquestes tres àrees, i els resultats han estat un 88% afirmatiu, un 7% en desacord, i un 5% ho troben indiferent.

4. Valoració crítica

4.1 Valoració de les assignatures d'educació primària

Bàsicament l'objectiu d'aquest bloc era reflexionar sobre si la importància d'una assignatura recau només en la seva funcionalitat pel futur dels alumnes o sí també hi ha altres factors que la fan rellevant i és necessari que es segueixi formant als alumnes dins aquesta branca pels beneficis que pot aportar. I tot això se veu reflectit de manera indirecta en les sessions d'avaluació i en els percentatges que corresponen a aquestes àrees.

És cert que no pensava que els resultats de les famílies fossin tan positius cap a les àrees específiques, ja que aquestes no han quedat relegades a les posicions més baixes del rànquing segons la importància i fins i tot la rellevància dins del procés educatiu. Pensava que les assignatures que estarien més ben valorades serien les matemàtiques i les ciències, però la música i la plàstica també han estat molt ben valorades.

De totes maneres, quan analitzam de manera més profunda aquesta valoració a partir d'altres preguntes és quan comencen a aparèixer les incoherències de resposta vers la valoració de les assignatures que demostren que encara està molt arrelat que hi ha assignatures més importants que les altres.

Per una banda podem veure com les famílies consideren que les assignatures que ens proporcionen coneixements més teòrics, com serien les matemàtiques o les ciències naturals i són considerades més importants i en canvi, les que ens proporcionen coneixements més pràctics com la plàstica o els llenguatges són considerades menys importants. Així i tot, això va canviant en funció de l'edat dels infants ja que com més petits són més importància li donen a les assignatures manipulatives i pràctiques i a mesura que creixen els hi donen més a les teòriques.

Pel que fa a la rellevància que presenten aquestes assignatures segons les famílies trobam que les que són més facilitadores d'aprenentatge no són les mateixes que abans estaven considerades com a més importants, i que les que ho eren menys, ara estan molt més ben valorades. Per la qual cosa, podem veure que les famílies són conscients que les assignatures específiques també són importants i que entre d'altres coses, també ajuden a l'aprenentatge dels infants.

Una altra de les controvèrsies que ens trobam és que davant la pregunta de si la plàstica, la música i l'educació física són assignatures de segon categoria, les respostes han estat de manera general que no ho són. Això m'ha sorprès perquè pensava que els percentatges no serien tan

diferenciats. Però després davant la següent pregunta, si poden promocionar alumnes que no tenen assolits els nivells mínims d'aquestes àrees, les respostes han estat més com el que havia previst. La gran majoria de famílies han trobat que sí que poden promocionar, però si haguessin estat unes altres assignatures, segurament no haguessin estat tan convençuts.

Per una altra banda, els mestres consideren que aquestes assignatures són importants i necessàries en l'àmbit educatiu gairebé per unanimitat. A més, també consideren que no totes les assignatures tenen el mateix pes pel que fa al temps que s'hi dedica durant les juntes d'avaluació i és un sentiment compartit per tots els mestres, independentment de la matèria que ensenyin. Per això és evident que els mestres veuen aquesta necessitat de revalorar aquestes àrees, i el que és més interessant és que no només ho pensen els mestres especialistes, sinó que és un fet generalitzat entre totes les tipologies de docents.

Finalment, allà on estan més perjudicades aquestes assignatures és al currículum de primària. Tot i que teòricament totes les assignatures són igual d'importantes, i tenen el mateix pes pel que fa als resultats acadèmics, la manera a partir de la qual han pogut demostrar que hi ha categories és a partir de la càrrega lectiva de cada assignatura. De per sí, ja són molt poques hores les que queden disponibles per fer educació física, però a més, de cara a les dues d'educació artística encara és molt pitjor. De les poques hores que tenen per fer aquestes sessions, ho han de dividir en dues assignatures, per tant divideixen el temps a la meitat. D'aquesta manera quedarien 5 hores d'educació física setmanals a repartir entre tot el cicle, i 5 hores d'educació artística, que dividit entre música i plàstica, quedarien 2,5 hores de música i 2,5 hores de plàstica. La gran diferència que hi ha de temps amb les assignatures de matemàtiques o llengües és molt elevada, i en aquest punt podem veure com les assignatures específiques estan molt més desvalorades que les troncales.

Per tant, per poder valorar de manera més positiva les tres àrees és important que els tres col·lectius canviïn el seu punt de vista vers aquestes. En el moment en què es doni més hores lectives a aquestes àrees i que es dediqui més temps a les sessions d'avaluació, les famílies pot ser veuran que tenen més importància de la que ens pensam i les posaran més en valor del que consideren fins ara.

4.2 Formació docent i qualitat ensenyament

La distribució horària com ja hem comentat en el punt anterior, no és suficient per poder dur a terme una bona formació en aquestes tres àrees. A més, si ho relacionam amb la formació dels docents que les imparteixen, que sovint és molt baixa o fins i tot nul·la en aquestes àrees, encara és més difícil que l'ensenyament sigui de qualitat i enriquidor.

La meua hipòtesi inicial amb aquest bloc era que per part de les famílies sortiria que el temps que es dedica a aquestes àrees és suficient, ja que són resultats bastant lligats als del bloc anterior. I això es confirma a mitges, ja que efectivament trobam un percentatge molt gran de famílies que creu que les hores lectives són suficients d'aquestes àrees, però encara així trobam un percentatge que reclama més càrrega horària. Per la qual cosa no hi ha una posició del tot definida. Amb els docents pensava que també reclamarien més presència d'aquestes àrees a l'horari lectiu, i que sobretot ho farien els especialistes. Però són tots els mestres en general que troben que és necessari aquest augment d'hores.

Per altra banda, si analitzam la qualitat d'aquest temps dedicat, que no deixa de ser insuficient, trobam que per una banda les famílies no tenen una posició gaire clara, ja que els percentatges són bastant similars. En canvi els docents, veim com en la majoria de casos, la seva formació és insuficient i fins i tot nul·la per poder impartir les àrees. I per això es posa en dubte que el temps que s'hi dedica sigui enriquidor i de qualitat, tot i que òbviament no en tots els casos.

Actualment els mestres especialistes surten del grau molt menys preparats del que es sortia fa 15 anys. Ja no estam parlant de mestres amb el magisteri d'educació física, o musical, on la seva formació estava centrada des d'un principi en aquesta especialitat. Ara ens trobam que els mestres especialistes, tenen només 3 assignatures durant la carrera, una d'una durada de poc més d'un mes i mig. Amb tot aquest temps s'han d'assolir els mateixos continguts que abans es feia en tres o quatre anys de formació.

4.3 Interdisciplinarietat a l'escola

Lligat amb el punt anterior, apareix el dubte de la formació globalitzadora dels docents, ja que com han confirmat els resultats de l'enquesta, és important que els mestres tinguin uns coneixements mínims d'aquestes àrees, pel seu dia a dia a les aules. Tot i així és important la formació específica dels mestres en aquest sentit, ja que no tothom és igual de competent o mostra el mateix interès per totes les àrees. I d'aquesta manera ens permet que els que destaquen en aquestes àrees, trobin més recursos i puguin seguir formant-se per aconseguir una pràctica docent molt més rica.

Per altra banda, i també confirmant les hipòtesis inicials, els docents troben que és possible dur a terme una proposta didàctica interdisciplinària on es treballi a partir de les tres àrees. A més, ho he pogut confirmar ja que al següent bloc, s'ha dut a terme una proposta didàctica real. A molts mestres els sembla una gran oportunitat el fet d'unir àrees de coneixement, ja que permet fer una aprenentatge molt més transversal i alhora permet compartir experiències i formació amb altres persones. Tot i així, alguns encara són reticents a aquesta unió, però el percentatge no és molt elevat.

5. Conclusió

La importància d'una assignatura s'estableix, per una banda, mitjançant els coneixements que ens proporcionarà i que ens permetran avançar dins el procés d'aprenentatge, però, per l'altra, també amb el que ens aporta en el moment d'aprendre-la i amb les bases que crea pel futur, que sovint deixam de banda i no les valoram.

A grans trets, tendim a pensar que els coneixements que aporten assignatures com les matemàtiques són superiors als que aporten assignatures com la música. Però si ho analitzam millor, en què es diferencien? És més important saber fer una arrel quadrada que trobar una música que ens sap tranquil·litzar? Saber les fases de la lluna que saber seguir unes normes de joc net? Saber els diferents temps verbals que enfrontar-nos a la frustració?

L'educació física i l'artística t'ensenyen a viure i a conviure perquè fan i provoquen situacions de contacte i de plaer entre els alumnes. Tota la part emocional destaca dins aquestes assignatures: podem explicar la nostra tristesa a partir d'una cançó, o també millorar el nostre estat d'ànim. A una dansa mai serem exclosos, amb una orquestra tan important és la melodia com l'acompanyament. És a dir tothom pot aportar sigui el nivell que sigui. L'educació física ens ensenya a complir les normes, a respectar els nostres companys, a acceptar la frustració a formar part d'un equip, ... Són àrees que tenen contacte amb un instint molt humà, on tots tenim les mateixes oportunitats ja que tothom hi té cabuda i pot participar sense sentir-se exclòs. En canvi, amb les altres àrees es segueix un criteri més objectiu, on l'error o l'encert està condicionat als coneixements que es tenen sobre el tema.

Amb tot això, i amb els resultats extrets de l'enquesta, la conclusió no és dir que la plàstica, la música i l'educació física són més importants que les ciències, les matemàtiques o les llengües, sinó que totes són igual d'importantes i ens aporten continguts i competències que poden ser molt útils pel futur, però també d'altres que no ens seran de tanta utilitat.

El que pretenc amb aquest treball és rompre amb aquesta categorització de les assignatures i demostrar que totes haurien de tenir el mateix valor i importància dins l'educació. Per aconseguir-ho, són necessàries, al meu parer algunes passes: formació dels docents, qualitat d'ensenyament, motivació dels alumnes i una millor valoració. És un sistema circular, ja que cada una d'aquestes passes requereix de l'anterior i suposa la següent.

La manera en què està enfocat el grau d'educació primària estableix una formació bàsica comú dels docents, però la formació específica no és suficient. Per això és necessària una formació inicial més específica pels mestres d'aquestes àrees i una formació contínua per seguir amb els aprenentatges adquirits durant el grau. Els mestres han de tenir accés a una xarxa de comunicació on poder compartir experiències educatives i seguir amb la seva pròpia formació. Tot això arribarà a l'escola amb una didàctica més precisa i adequada, amb la que es fomenta l'interès i motivació de l'alumnat per aquestes assignatures i la seva valoració social com assignatures amb importància pedagògica.

El més important és que els infants siguin lliures d'escollir què volen ser de grans, i hem d'intentar acostar-los a totes les àrees que tenim al nostre abast. No hem de tancar portes a l'art o l'educació física, pensant que són assignatures de segona categoria i que no són útils pel seu èxit en un futur.

Inútil és aquella persona que surt de la normativa i les regles imposades per la societat, que es dedica a coses que "no serveixen" i que lluita per poder fer el que li apassiona. Hi ha hagut, hi ha i hi haurà persones inútils i nosaltres com a docents, hem de procurar-los un acompanyament i ajudar-los a descobrir la utilitat de ser inútil en el món que els envolta.

Proposta didàctica

1. Introducció:

Aquesta proposta didàctica pretén mostrar el potencial que té treballar de manera interdisciplinària amb les àrees d'educació física i educació artística: plàstica i música. Per treballar en aquest projecte se necessita una bona coordinació entre les diferents àrees de coneixement.

Se dirigeix a infants del segon cicle de primària, sobretot 5è i 6è, ja que se necessita un treball autònom i que en cursos inferiors s'hauria de dur a terme de manera més guiada. A més, la complexitat de les activitats, és més elevada i també els continguts que es treballen.

La durada de la proposta és de 8 sessions. Cada setmana s'emprarà una sessió d'una de les tres àrees de tal manera que estigui repartit de manera equitativa. A més, això permet que un pic per setmana els mestres de les tres àrees es puguin trobar en un ambient diferent del que acostumen a estar i així, emprant cada setmana una sessió d'una àrea diferent.

Està preparada per dur-la a terme a final de curs, ja que hi ha una activitat de comiat, tot i que, en el cas que no es vulgui fer en aquest moment, es pot emprar l'activitat com a cloenda de la proposta didàctica.

2. Objectius:

L'elaboració d'aquesta proposta didàctica està motivada pels següents objectius:

- Fomentar la interdisciplinarietat entre diferents àrees de coneixement.
- Incorporar a l'escola una proposta innovadora per treballar de manera conjunta amb aquestes tres àrees.
- Estimular la capacitat de gaudir de les manifestacions artístiques i les pràctiques físiques.
- Col·laborar en la planificació i realització d'activitats amb docents d'altres àrees.
- Afavorir en la valoració d'aquestes assignatures en el centre educatiu.

Com que es tracta d'una proposta d'exemple està incompleta, per la qual cosa a l'hora d'implementar-la s'hauria de fer esment als objectius generals i específics pel que fa als alumnes.

3. Continguts:

Com que es tracta d'una proposta didàctica d'exemple no està completa, per la qual cosa a l'hora d'implementar-la s'hauria de fer esment als continguts de cada àrea.

4. Competències:

Com que es tracta d'una proposta didàctica d'exemple no està completa, per la qual cosa a l'hora d'implementar-la s'hauria de fer esment a les competències que es desenvoluparan durant la proposta.

5. Metodologia:

La metodologia està basada en l'aprenentatge significatiu, en un enfocament lúdic per poder crear un clima dinàmic. L'alumnat serà el centre de tot l'aprenentatge, tot i tenir una interacció positiva amb els i les mestres. Per aquest motiu la proposta didàctica està pensada i basada en el treball en grup, seran els propis alumnes els que entre ells donin resposta a totes les qüestions plantejades.

La gran majoria de les activitats són pràctiques i dinàmiques, on el docent és el guia i facilitador de l'aprenentatge. Es treballarà en gran grup, d'aquesta manera es fomenta la responsabilitat, el respecte, la capacitat d'empatia i el diàleg. En alguns casos es treballarà en petit grup,

L'aprenentatge és significatiu i funcional i està basat en activitats experimentals encaminades a afavorir l'autonomia, el pensament crític i el desenvolupament dels processos cognitius per treballar les capacitats expressives, físiques i artístiques.

Així com diu Clavell (2012), per no caure en un sistema educatiu competitiu partim de les bases de l'escola inclusiva on l'alumnat participa de manera activa, aprenent i donant a aprendre dels seus coneixements a la resta de companys. Per això, és necessari tenir present i fomentar l'aprenentatge cooperatiu a l'escola, ja que es tracta d'una metodologia on tots participen activament per igual.

6. Recursos materials i espacials:

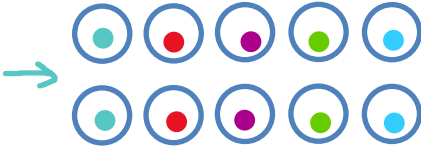
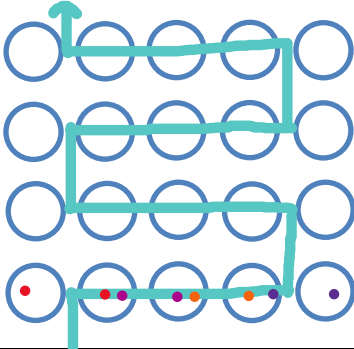
Per a la realització de la seqüència didàctica es necessitarà un espai exterior o interior ample i amb possibilitats de grans dimensions. De cara al material necessari per a la realització de les activitats, es contempla dins la graella de cada una d'aquestes.

- Aparell reproductor / pantalla digital / ordinador
- Paper continu / Paper A-3 / Paper A-4

- Fulls blancs
- Retoladors / ceres / guix de colors
- Pinzells
- Pintura líquida / Pintura reflectant
- Cinta adhesiva de colors
- Llums LED
- Cèrcols de colors
- Cartró

7. Temporalització:

CURS: 4t		Sessió: 1	
	TEMPS	ACTIVITATS	MATERIAL
Introducció:	15'	<p>EL RASTRE DEL NOSTRE COS</p> <p>Escoltarem algunes de les cançons que treballarem durant tota aquesta programació i els infants hauran d'anar movent-se i ballant per l'espai al ritme de la música.</p> <p>Cada infant durà aferrat pel cos diferents fols en blanc, i tindrà un retolador en cada mà. Lliurement anirà ballant i en topar amb un altre infant li deixarà una marca al paper.</p> <p>La idea és que els seus moviments quedin plasmats als papers de tots els companys i les companyes de la classe, gràcies als retoladors, i puguin veure així que els moviments també es poden dibuixar.</p> <p><i>Believer</i> Imagine Dragons: https://youtu.be/7wtfhZwyrcc</p> <p><i>Por el Camino</i> Stay Homas: https://youtu.be/QJKP5TeGzjI</p> <p><i>Cançó de l'aire</i> Oques Grasses: https://youtu.be/zxLkjV0YpKA</p>	<p>Aparell reproductor i/o pantalla digital i/o ordinador</p> <p>Fols blancs, retoladors de colors, cinta adhesiva</p>

<p>Part central:</p>	<p>30'</p>	<p>XARRANCA AFRICANA</p> <p>1. Botam i galopam per la pista seguint la pulsació de la cançó <i>Let it out</i> Stay Homas. https://youtu.be/zxLkjV0YpKA</p> <p>2. Feim tres grups i es col·loquen en fila. Cada grup tindrà davant dues files de 5 cercols cada una. Hauran d'anar botant cap endavant amb un peu dins cada cercol a ritme de pulsació.</p>  <p>3. Afegirem dues files de cercols fins a construir una quadrícula de 5 x 4. Aquesta vegada hauran d'anar botant de manera lateral, i en arribar al cantó botar una fila endavant i continuar en diagonal.</p> 	<p>Aparell reproductor i/o pantalla digital i/o ordinador</p> <p>Cercols de colors</p>
<p>Comiat:</p>	<p>10'</p>	<p>QUADRES DE LA CALMA</p> <p>Els infants es divideixen per parelles, un serà el pintor i l'altre el llenç. L'infant que fa de llenç es tombarà i es quedarà quiet i el pintor anirà dibuixant per damunt amb un pinzell (sense pintura). Després es farà un canvi de papers.</p> <p>Posarem música relaxant de fons.</p> <p><i>Atlantic</i> Sleeping At Last https://youtu.be/_ByqDXru-lw</p>	<p>Aparell reproductor i/o pantalla digital i/o ordinador</p> <p>Pinzells</p>
<p>ESPAI</p>		<p>Exterior o espai gran</p>	
<p>Compartim les sensacions que hagin pogut sortir durant la sessió</p>			

CURS: 4t		Sessió: 2	
	TEMPS	ACTIVITATS	MATERIAL
Introducció:	10'	<p>XARRANCA AFRICANA¹</p> <p>Recordam els moviments treballats a l'anterior sessió i anam sortint per parelles, un des de cada costat.</p> <p><i>Let it out</i> Stay Homas: https://youtu.be/zxLkjV0YpKA</p>	<p>Aparell reproductor i/o pantalla digital i/o ordinador</p> <p>Cèrcols de colors</p>
Part central:	30'	<p>FEIM UN MURAL DE MOVIMENTS</p> <p>1. Dividirem els infants en tres grups. Cada grup tindrà tres trossos de paper continu, un per cada una de les tres cançons que escoltarem. Mentre escoltam cada cançó, els infants hauran de dibuixar un dels moviments que els sorgeixin a l'hora d'interpretar corporalment la cançó.</p> <p><i>Pantera Rosa</i> Ray Conif: https://youtu.be/0O57fMcHzh8</p> <p><i>I wanna be like you</i> Robbie Williams: https://youtu.be/As0YdCKP_Ro</p> <p><i>Por una cabeza</i> Carlos Gardel: https://youtu.be/Gcxv7i02IXc</p> <p>2. Una vegada cada grup tengui realitzats els tres murals (un per cada cançó) tornarem a posar les cançons i aquesta vegada, per parelles, hauran d'escollir qualsevol moviment dibuixat, ja sigui del seu grup com d'un altre, i l'hauran de reproduir.</p>	<p>Aparell reproductor i/o pantalla digital i/o ordinador</p> <p>Paper continu, retoladors</p>
Comiat:	15'	<p>LA DANSA DE LA GOTA</p> <p>Dividirem els infants en petits grups i cada grup tindrà un cartró quadrat. Al centre del quadrat hi posarem pintura</p>	<p>Aparell reproductor i/o</p>

¹ <https://drive.google.com/file/d/17h3D3H7k5uqcxJfLQqTVIVMZrGKyYRk0/view?usp=sharing>

		líquida abundant. Els membres, col·locats als diferents costats del quadrat, aniran movent la gota i dibuixaran un moviment amb ella.	pantalla digital i/o ordinador Cartró i pintura líquida
ESPAI	Exterior o espai gran		
Compartim les sensacions que hagin pogut sortir durant la sessió			

CURS: 4t	Sessió: 3		
	TEMPS	ACTIVITATS	MATERIAL
Introducció:	10'	<p>ÀNGEL DE COLORS</p> <p>Els infants es tombaran damunt un paper continu a terra i agafaran un retolador amb cada mà. Hauran d'anar movent els braços com si volguessin dibuixar un àngel damunt la neu seguint la pulsació, el timbre, l'altura de la cançó, i veurem com cada infant representa el seu àngel de manera diferent en funció de com reb la música.</p> <p><i>Can can</i> Offenbach: https://youtu.be/oiFHt_ITVaM</p>	<p>Aparell reproductor i/o pantalla digital i/o ordinador</p> <p>Paper continu, retoladors</p>
Part central:	35'	<p>XARRANCA AFRICANA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aferrarem al terra dues files d'empremtes dels dos peus. Les empremtes aniran canviant de direcció, tot seguint una fila recta cap endavant, i a més els dos peus sempre aniran cap a la mateixa direcció. <p><i>Marvin Gaye</i> Charlie Puth, Meghan Trainor: https://youtu.be/SA3ZaJaW98w</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Després d'haver fet unes quantes vegades el recorregut provarem de fer-ho amb la música i hauran d'anar botant seguint la pulsació de la cançó. https://www.instagram.com/p/CLH6b0yKgFc/ 3. Cada infant haurà de pensar una nova posició afegint les mans. És a dir, han de pensar una posició on hi hagi tres punts de suport (dos peus i una mà, o dues mans i un peu). 4. Una vegada l'hagin escollida, es posaran pintura a les mans i als peus, i damunt d'un paper deixaran marcades les empremtes. Tots els punts de suport han d'estar alineats i en la mateixa direcció. Els anirem reproduint una per una. 	<p>Aparell reproductor i/o pantalla digital i/o ordinador</p> <p>Empremtes peus, pintura, paper din- A3</p>

Comiat:	10'	LA DANSA DE LA GOTA Cada grup recuperarà la seva obra de la gota i hauran de representar el seu moviment amb el cos. <i>Perfect</i> Ed Sheeran: https://youtu.be/UDDMYw_IznE	Aparell reproductor i/o pantalla digital i/o ordinador Cartons de les gotes
ESPAI		Exterior o espai gran	
Compartim les sensacions que hagin pogut sortir durant la sessió			

CURS: 4t		Sessió: 4	
	TEMPS	ACTIVITATS	MATERIAL
Introducció:	15'	<p>XARRANCA AFRICANA</p> <p>Farem dues files separades i col·locarem les posicions fetes a l'activitat anterior en ordre, 12 a cada fila. Els infants hauran d'intentar fer les diferents posicions seguint la pulsació de la cançó.</p> <p><i>Señorita</i> Shawn Mendes, Camila Cabello: https://youtu.be/Pkh8UtuejGw</p>	<p>Aparell reproductor i/o pantalla digital i/o ordinador</p> <p>Empremtes posicions</p>
Part central:	30'	<p>COLORS EN LA FOSCA</p> <p>Els presentarem les noves cançons del grup Oques Grasses. Cada grup n'haurà d'escollir una per fer-ne una coreografia. Aquesta coreografia serà a les fosques i duran pel seu cos llums led de colors.</p> <p><i>A tope amb la vida</i> Oques Grasses: https://youtube.com/playlist?list=PLWs4YN4NaMOjQSA75G-TYkq3P0zRfDw8K</p>	<p>Aparell reproductor i/o pantalla digital i/o ordinador</p>
Comiat:	10'	<p>Els infants estaran dividits per parelles. Es posaran a ballar, i quan aturem la música, un de cada parella es tirarà a terra, i es farà el mort. L'altre repassarà el perfil de la seva figura amb un guix. Després es farà un canvi de papers.</p> <p><i>These days</i> Jess Glynne, Macklemore i Dan Caplen: https://youtu.be/UIXPdOuNU3Q</p> <p><i>Wanna be happy</i> Kirk Franklin: https://youtu.be/Ci-0k9GoiM4</p>	<p>Aparell reproductor i/o pantalla digital i/o ordinador</p> <p>Guix</p>
ESPAI		Interior	
Compartim les sensacions que hagin pogut sortir durant la sessió			

CURS: 4t		Sessió: 5	
	TEMPS	ACTIVITATS	MATERIAL
Introducció:	10'	BASKETBEAT Anirem movent-nos per l'espai fent botar una pilota a la pulsació d'aquesta cançó. <i>Who's Up</i> LunchMoney Lewis: https://youtu.be/pSoczziNHB8	Aparell reproductor i/o pantalla digital i/o ordinador Pilotes de bàsquet i ping-pong
Part central:	30'	COLORS EN LA FOSCA Segueixen amb la coreografia de la setmana passada. <i>A tope amb la vida</i> Oques Grasses: https://youtube.com/playlist?list=PLWs4YN4NaMOjQSA75G-TYkq3P0zRfDw8K	Aparell reproductor i/o pantalla digital i/o ordinador
Comiat:		XARRANCA AFRICANA Redistribuïm les postures i donam per acabada l'activitat. <i>Señorita</i> Shawn Mendes, Camila Cabello: https://youtu.be/Pkh8UtuejGw	Aparell reproductor i/o pantalla digital i/o ordinador Empremtes postures
ESPAI		Interior gran	
Compartim les sensacions que hagin pogut sortir durant la sessió			

CURS: 4t		Sessió: 6	
	TEMPS	ACTIVITATS	MATERIAL
Introducció:	15'	<p>COLORS EN LA FOSCA</p> <p>Cada grup repassarà la seva coreografia i crearan un esquema amb dibuixos amb tots els moviments com si fos una partitura.</p> <p><i>A tope amb la vida</i> Oques Grasses: https://youtube.com/playlist?list=PLWs4YN4NaMOjQSA75G-TYkq3P0zRfDw8K</p>	<p>Aparell reproductor i/o pantalla digital i/o ordinador</p> <p>Papers i retoladors</p>
Part central:	30'	<p>BASKETBEAT</p> <p>Ensenyarem el ritme que farem amb les pilotes. Utilitzarem pilotes de bàsquet i pilotes de ping-pong, per jugar amb diferents timbres.</p> <p><i>Who's Up</i> LunchMoney Lewis: https://youtu.be/pSoczziNHB8</p>	<p>Aparell reproductor i/o pantalla digital i/o ordinador</p> <p>Pilotes de bàsquet i ping-pong</p>
Comiat:	10'	<p>DIBUIXAM A CEGUES</p> <p>Els infants es dividiran per parelles i un membre de cada parella es tancarà els ulls i s'asseurà mirant la paret amb una cera a la mà. L'altre company anirà fent un dibuix damunt l'esquena del company que està assegut amb els ulls tapats. Aquest darrer haurà d'intentar plasmar damunt la paret, protegida amb un paper continu, el dibuix que està rebent damunt l'esquena.</p> <p><i>Carmen</i> Bizet: https://youtu.be/SeATnFyTRFI</p>	<p>Aparell reproductor i/o pantalla digital i/o ordinador</p> <p>Paper continu, paret, ceres de colors</p>
ESPAI		Interior	
Compartim les sensacions que hagin pogut sortir durant la sessió			

CURS: 4t		Sessió: 7	
	TEMPS	ACTIVITATS	MATERIAL
Introducció:	15'	<p>JUGAM AMB UN QUADRAT</p> <p>Cada infant haurà de dibuixar un quadrat davant seu. Ballarem la dansa del <i>Baile del cuadrado</i>. https://youtu.be/9UPfe3Gp3b0</p> <p>Després cada infant haurà de crear una seqüència de salts i moviments que es poden fer dins d'un quadrat.</p> <p><i>Believer</i> Imagine Dragons: https://youtu.be/7wtfhZwyrec</p>	<p>Aparell reproductor i/o pantalla digital i/o ordinador</p> <p>Cinta adhesiva de colors</p>
Part central:	30'	<p>BASKETBEAT</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Repassarem els ritmes treballats a l'anterior classe, i hi afegirem la música. 2. Farem la partitura de la cançó però de manera diferent de l'habitual. Posarem pintura a les pilotes i anirem fent els ritmes damunt d'un paper continu situat a terra. A mesura que avanci la cançó hauran d'anar movent-se per damunt del paper, i així aconseguir escriure tota la partitura. <p><i>Who's Up</i> LunchMoney Lewis: https://youtu.be/pSoczzlNHB8</p>	<p>Aparell reproductor i/o pantalla digital i/o ordinador</p> <p>Pilotes de bàsquet i ping-pong</p>
Comiat:	15'	<p>COLORS EN LA FOSCA</p> <p>Repàs i darrer assaig de la coreografia. Afegim llums led de colors.</p> <p><i>A tope amb la vida</i> Oques Grasses: https://youtube.com/playlist?list=PLWs4YN4NaMOjQSA75G-TYkq3P0zRfDw8K</p>	<p>Aparell reproductor i/o pantalla digital i/o ordinador</p> <p>Llums led i pintura reflectant</p>
ESPAI		Interior	
Compartim les sensacions que hagin pogut sortir durant la sessió			

CURS: 4t		Sessió: 8	
	TEMPS	ACTIVITATS	MATERIAL
Introducció:	7'	<p>EL PONT DE COLORS</p> <p>Tendrem al terra un paper continu. Cada infant anirà dibuixant línies damunt del paper escoltant una cançó. Després anirem omplint els espais que han quedat tancats de colors, i farem un pont de costat a acostat del paper. Els infants hauran d'anar caminant per damunt de les figures que estan pintades i travessar el pont de colors.</p> <p><i>This is me</i> The Greatest Showman Cast: https://youtu.be/wEJd2RyGm8Q</p>	<p>Aparell reproductor i/o pantalla digital i/o ordinador</p> <p>Paper continu, ceres de colors, retoladors</p>
Part central:	30'	<p>BASKETBEAT</p> <p>Interpretarem la partitura, i farem una gravació del ritme amb les pilotes.</p> <p><i>Who's Up</i> LunchMoney Lewis: https://youtu.be/pSoczzlNHB8</p> <p>COLORS EN LA FOSCA</p> <p>Cada grup farà una demostració de la seva coreografia davant de tota la classe.</p> <p><i>A tope amb la vida</i> Oques Grasses: https://youtube.com/playlist?list=PLWs4YN4NaMOjQSA75G-TYkq3P0zRfDw8K</p>	<p>Aparell reproductor i/o pantalla digital i/o ordinador</p> <p>Pilotes de bàsquet i ping-pong</p> <p>Llums led i pintura reflectant</p>
Comiat:	10'	<p>DINÀMICA DE COMIAT</p> <p>Cada infant inflarà un globus i hi escriurà el que més li ha agradat i que més ha après de tot el curs. Després llançarem tots els globus a l'aire i entre tots hem d'intentar que no en caigui cap a terra, perquè són els moments màgics que han viscut els nostres companys.</p> <p>Després mirarem les nostres mans i veurem que tots les tenim brutes, i podem veure com tots tenim una part dels millors moments dels nostres companys.</p>	<p>Aparell reproductor i/o pantalla digital i/o ordinador</p> <p>Globus i retoladors</p>

		<i>Que tot et vagi bé</i> Txarango: https://youtu.be/z1LiRpw2gYI	
ESPAI	Interior		
Compartim les sensacions que hagin pogut sortir durant la sessió			

Bibliografia.

Boix, V. (2016) interdisciplinary learning: A cognitive-epistemological Foundation. En R. Frodeman i J. Klein (Eds). *Oxford Handbook of Interdisciplinarity*. UK: Oxford University Press.

Bueno, D. (2017). *Neurociència per educadors* (8a ed.). Barcelona, Espanya: Associació de Mestres Rosa Sensat.

Currículum de les Illes Balears

Folch, C., Córdoba, T., i Ribalta, D. (2020). La performance: Una proposta interdisciplinar de las áreas de educación física, educación musical y educación visual y plástica en la formación inicial de los futuros maestros (The performance: an interdisciplinary proposal from the departments of physi. *Retos*, 37, 613–619. <https://doi.org/10.47197/retos.v37i37.74187>

Follari, R. (2007). La interdisciplina en la docencia. *Polis, Revista de la Universidad Bolivariana*, 6 (16), 1-12. Recuperat de <http://www.redalyc.org/articulo.oa?id=30501603>

Musikum. (2015). La importancia de la Educación Física, Musical y Artística en los colegios.

Recuperat de <https://musikumblog.wordpress.com/2015/11/18/la-importancia-de-la-educacion-fisica-musical-y-artistica-en-los-colegios/>

<https://www.basketbeat.org/>

<https://www.segnimossi.net/en/>